אוהל יונה מנחם

Ohel Yonah Menachem

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:
www.ohelyonah.com

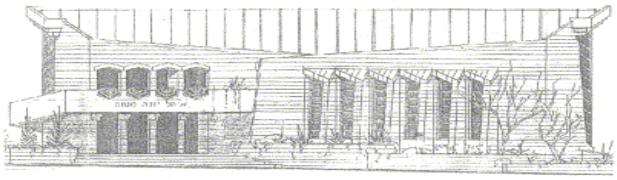

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:
vaad@ohelyonah.com

דרשה שמיני תשע"ב מאת הרב דוד ספקטור לכבוד בר המצוה איתמר מוזס

שבת שלום וברכת מזל טוב לבר המצוה איתמר מוזס ולהורים לאבא יואל יהודה ולאמא אפרת וכן ברכה מיוחדת לסבתא ברברה. איתמר השבת נולדת והשבת אתה נעשה בר מצוה וממחר אתה מניח כגדול את התפילין שהסבא והסבתא סידס זיכרונם לברכה עוד בחייהם תרמו לנכדים ואתה ממשיך בזה את דרכם וחייהם כאן. אמנם אנו חיים במסגרת הזמן, אבל אתה בכישרון המיוחד שבך למדעים מכין ומתקן שעונים, מסדר את הזמנים. בחגים אנו מברכים: מקדש ישראל והזמנים. השעון מראה לנו סך הכל מה השעה, אבל לא אומר לנו מה התוכן של השעה. זה תלוי בנו. עם ישראל מקדש את הזמנים. עם ישראל מחליט על ידי קידוש החודש אם היום הזה הוא סתם יום של חול או שהיום הזה הוא ראש חודש ובעוד 15 יום יהיה חג פסח. במי זה תלוי? בסנהדרין? לא! בזמן שלא היה לוח שנה אלא קידוש החודש על פי עדים, זה היה תלוי בכל יהודי. אפילו יהודי פשוט, שגר לדוגמה באיזה קיבוץ בצפון וראה את המולד, את תחילת הקשת של הירח, הוא נוסע אפילו בשבת לירושלים לסנהדרין ומספר להם מה הוא ראה. אם לפי בית הדין זה המולד, אז הם מכריזים 'מקודש מקודש' והיום הוא ראש חודש ולא סתם יום של חולין ובעוד 15 יום פסח ואוכלים מצה ולא חמץ. מי קבע את זה בתחלה. היהודי הזה הפשוט. ומסופר שאצל רבן גמליאל, נשיא הסנהדרין היתה תערוכת ציורים של הירח בתחילת החודש. על ידי הציורים האלה הוא היה בוחן את העדים ההדיוטות, היהודים הפשוטים, שהיו זקוקים להמחשה של תמונות, כדי לומר איך הם ראו את הירח. זה לימוד נפלא. כל יהודי יכול להשפיע על השעון והזמן של עם ישראל, לא רק לבנות שעון ולתקן אותו אלא לקדש את הזמן. דוגמה לכך היא ספירת העומר. כל יום יש לו ברכה בפני עצמה. אין יום שדומה ליום אחר. ובסידור מודפס ליד כל יום הספירה הרוחנית הקבלית שלו, כגון ביום ירושלים: חסד שבמלכות.ביחס לספירת העומר יש שתי גישות בהלכה.לפי גישה אחת כל 49 יום הם יחידה אחת "תמימות תהיינה" ואם לא ספר יום אחד, לא יכול להמשיך לספור בברכה. לפי הגישה השניה כל יום בפני עצמו מצוה לספור ולכן אפילו אם לא ספר מקודם, יכול מעכשיו לספור עם ברכה. הלכה למעשה פוסק השלחן ערוך (תפט,ח) כדעה הראשונה שאם משיהוא לא ספר יום אחד, הוא ימשיך לספור, אבל בלי ברכה, כיון שהספירה בין פסח לחג שבועות היא יחידה אחת. ונשאלת השאלה מה דינו של בר מצוה, שמצד אחד ספר עד כה בברכה, אבל רק בתור חינוך למצוות ומעכשיו הוא חייב לספור כגדול בישראל. מחדש הרב יוסף דב סולוביציק (הררי קדם ח"ב, ס' קיג): "דיכול להמשיך ולמנות בברכה בימים הבאים, כיון דעל-כל-פנים מעשה ספירה יש לו (ולא כמי שלא ספר בכלל יום אחד) והחשבון של הימים קיים ...זה נקרא 'תמימות', דחייב להמשיך ולספור בברכה, גם לאחר שגדל." וכן פסק הרב שלמה זלמן אוירבאך (שלמי מועד עמ' תמו): "קטן שגדל בימי העומר, ממשיך לספור ספירת העומר בברכה."ביחס לאבילות ספירת העומר יש כמה מנהגים. יש הנוהגים ממוצאי פסח עד ל"ג בעומר ויש נוהגים מראש חודש אייר או למחרת עד שלושת ימי ההגבלה לפני חג שבועות למעט ל"ג בעומר עצמו שבו כולם שמחים ובימינו גם יום העצמאות ויום ירושלים. ורבים שואלים אם מותר לנוהג באותו זמן אבילות הספירה, לבוא לשמח את נער הבר מצוה או החתן, כאשר חתן השמחה לפי מנהגו לא נוהג אבילות באותו זמן.לדוגמה שמחת חתן אשכנזי בימי ניסן או שמחת חתן ספרדי אחרי ל"ג בעומר. הורה בזה הרב שלמה זלמן אוירבאך (שלמי מועד עמ' תנד) "שמותר להשתתף בנישואין בזמן שהוא נוהג איסור וכך היה משתתף בעצמו בנישואין של בני ספרד אחר ל"ג בעומר." וכן פוסק הרב משה פיינשטיין בשו"ת אגרות משה (אורח חיים חלק ב סימן צה): "ובדבר הריקודין ושמיעת הכלי שיר אין שום איסור כיון שהן משמחות הנישואין (החתן והכלה), והרי גם כשעושין חתונה בל"ג בעומר או בער"ח אייר הרי עושין שמחה כל ז' ימי המשתה וגם בריקודין וכלי שיר, ומותר כל אדם להיות שם ולשמוח בשמחתם." ונראה למעשה שהוא הדין בשמחת בר מצוה, שמותר לשמח את חתן בר המצוה גם אם המשמח נמצא לפי מנהגו באבילות הספירה. איתמר, כאשר סיפרת לי שאתה בונה ומתקן שעונים, נזכרתי מיד באותו סיפור מופלא ששמעתי על הבבא סאלי ז"ל שהופיע בחלום אצל בנו רבי ברוך ואמר לו להעביר את שעון זהב שלו לרב מרדכי אליהו, שאם יענוד אותו זה יזרז את ביאת המשיח. גם הרב מרדכי אליהו חלם אותו חלום ואז כשנפגשו שניהם הועבר השעון לרב מרדכי אליהו זצ"ל. בסיפורי צדיקים אינני מבין, רק זה אפשר ללמוד מהסיפור המופלא הזה ששעון הגאולה עובר מדור לדור וכל דור מקרב את זמן ביאת המשיח והגאולה השלמה. במיוחד דורנו אנו, שהשבוע אנו מציינים את יום השואה והגבורה ושבוע לאחר מכן את יום העצמאות של מדינת ישראל, ראשית צמיחת גאולתנו. ביד כל אחד להזיז קדימה את המחוגים של שעון הגאולה. אם הצלחנו לעבור משעון חורף לשעון קיץ, כל-שכן שנוכל לעבור משעון הגלות לשעון הגאולה. לך איתמר תפקיד גדול בזה. מהיום, כל מצוה שאתה עושה בכוונה ובשמחה, תקרב את הגאולה. 'בשמחה' כולל ניגון טוב על הכינור שאתה מנגן עליו. בשם הקהילה אני מברך אותך ומזמין אותך לקבל ספר זה.